

## Bijlage I – EMU

### A. DOEL EN ONTWIKKELING VAN DE EMU

De Economische en Monetaire Unie (EMU) omvat de coördinatie van economisch beleid en begrotingsbeleid, een gemeenschappelijk monetair beleid en een gemeenschappelijke munt en draagt zo bij aan Europese integratie en convergentie. Tot de doelstellingen van de EMU behoren de realisatie van een interne markt, evenwichtige economische groei, prijsstabiliteit, werkgelegenheid en welvaart in de deelnemende lidstaten, verbetering en bescherming van de kwaliteit van het milieu. Ook dient de EMU de economische, sociale en territoriale samenhang te bevorderen, alsmede de solidariteit in lidstaten.<sup>1</sup>

Om deze doelstellingen te bereiken, kent de EMU twee pijlers, namelijk (1) coördinatie van economisch beleid en (2) één monetair beleid. Daarbij dienen de volgende grondbeginselen nageleefd te worden: prijsstabiliteit, gezonde overheidsfinanciën en monetaire condities en een houdbare betalingsbalans.<sup>2</sup>

De opzet van de EMU werd in 1992 vastgelegd in het Verdrag van Maastricht. In de jaren hierna is de EMU steeds verder ontwikkeld en uitgebreid, door wijzigingen aan te brengen in bestaande regelgeving en door nieuwe regelgeving toe te voegen. De grootste institutionele versterkingen zijn doorgevoerd ten gevolge van de lessen uit de eurocrisis. Met deze voortdurende hervormingen wordt getracht de doelstellingen van de EMU dichterbij te brengen.

### B. TIJDLIJN EMU

Om de EMU te versterken en de doelen dichterbij te brengen is de EMU stapsgewijs gegroeid. Momenteel bevat de EMU grofweg vijf elementen die bijdragen aan de pijlers en het naleven van de grondbeginselen, namelijk het monetaire beleid, het begrotingsbeleid, het gemeenschappelijk stabiliteitsmechanisme, de bankenunie en de kapitaalmarktunie. Deze elementen zijn geleidelijk ontstaan en ontwikkeld en kennen elk hun eigen mechanismen en bijbehorende regelgeving. Tegelijkertijd werken de verschillende elementen op elkaar in en zullen ze samen moeten bijdragen aan een sterke en stabiele EMU.

De ontwikkeling van de EMU is op hoofdlijnen als volgt verlopen:

#### 1992

- *Verdrag van Maastricht*
  - ⇒ Basis voor de EMU en voor de invoering van een gemeenschappelijke munt.
  - ⇒ Economische convergentie: lidstaten beschouwen hun economisch beleid als een aangelegenheid van gemeenschappelijk belang en stemmen hun nationale beleid op elkaar af.
  - ⇒ No-bailout clause: lidstaten van de EMU zijn ieder verantwoordelijk voor hun eigen budgettaire beleid, waarbij lidstaten niet aansprakelijk zijn voor de overheidsschulden van andere lidstaten. Daarbij is de gedachte dat financiële markten hierdoor worden aangespoord overheden te disciplineren via het mechanisme van risicopremies (de obligaties van lidstaten die als risicovol worden aangemerkt door de markt kennen een hogere rente).

#### 1994

- *Oprichting Europees Monetair Instituut (EMI)*
  - ⇒ Doel: meer coördinatie van monetair beleid.

<sup>1</sup> Artikel 3 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

<sup>2</sup> Artikel 119 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

- ⇒ Belangrijkste taken:
  - Versterking van de samenwerking tussen centrale banken en de coördinatie van het monetair beleid.
  - Het treffen van de vereiste voorbereidingen voor de oprichting van het Europees Stelsel van Centrale Banken (ESCB), voor het voeren van een gemeenschappelijk monetair beleid en voor de invoering van een gemeenschappelijke munt.

### 1997

- *Resolutie tot instelling van het Stabiliteits- en Groeipact (SGP)*<sup>3</sup>
  - ⇒ Doel: het garanderen van gezonde overheidsfinanciën om betere voorwaarden te creëren voor prijsstabiliteit en sterke en duurzame groei en aldus de werkgelegenheid te bevorderen. Tevens dient ervoor te worden gezorgd dat het nationale begrotingsbeleid een op stabiliteit gericht monetair beleid ondersteunt.
  - ⇒ Preventieve arm (inwerkingtreding in 1998): de middellange-termijndoelstelling (MTO) voor de nationale begrotingen is een begrotingsevenwicht of -overschot.
  - ⇒ Lidstaten dienen in hun stabiliteits- of convergentieprogramma's een MTO op te nemen en dienen begrotingscorrecties uit te voeren die nodig zijn om de programma's te verwezenlijken, indien dit nodig wordt geacht.
  - ⇒ Correctieve arm (inwerkingtreding in 1999): afspraken over het maximale begrotingstekort van 3% bbp en staatsschuld van 60% bbp. Bij overschrijding is sprake van een buitensporig tekort. Sancties worden mogelijk gemaakt onder de buitensporigtekortprocedure (BTP).

### 1998

- *Oprichting van de Europese Centrale Bank (ECB)*, die het EMI vervangt.
- *Oprichting van het Europees Stelsel van Centrale Banken (ESCB)*, bestaande uit de ECB en nationale centrale banken.
  - ⇒ (Thans) Het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en de Statuten van het Europees Stelsel van Centrale Banken en van de Europese Centrale Bank vormen de wettelijke basis van het gemeenschappelijke monetaire beleid.
  - ⇒ Hoofddoel: handhaven van prijsstabiliteit en daarmee het waarborgen van de waarde van de euro.

### 1999

- *Start EMU*
  - ⇒ Introductie van de girale euro.
  - ⇒ Onherroepelijke vaststelling van de wisselkoersen.
  - ⇒ Start van het voeren van gemeenschappelijk monetair beleid.
  - ⇒ Inwerkingtreding van het Stabiliteits- en Groeipact (SGP).

### 2005

- *Verbetering van de uitvoering van het SGP*<sup>4</sup>
  - ⇒ Doel: de implementatie van het SGP versterken en verduidelijken om transparantie en nationaal eigenaarschap te bevorderen en de handhaving van de regels te verbeteren.
  - ⇒ Versterking van de preventieve arm van het SGP door differentiatie van de middellange termijn doelstelling (MTO) voor lidstaten. De MTO dient te zorgen voor een veiligheidsmarge t.o.v. de 3%-tekortnorm, snelle progressie richting houdbare

<sup>3</sup> Resolutie van de Europese Raad betreffende het stabiliteits- en groeipact. Pb EG 1997, C 236/1.

<sup>4</sup> ECOFIN (2005). Improving the implementation of the Stability and Growth Pact. Council of the European Union 7423/05.

overheidsfinanciën te bewerkstelligen en enige manoeuvreerruimte te bieden, voornamelijk voor publieke investeringen.

- ⇒ In de correctieve arm van het SGP wordt de implementatie van de BTP versterkt, onder meer door rekening te houden met landspecifieke omstandigheden. In praktijk creëert dit meer discretionaire ruimte voor de Raad.

## 2011

- *Invoering van het Six-Pack binnen het SGP*<sup>5</sup>
  - ⇒ Het *Six-Pack* bestaat uit vijf verordeningen en een richtlijn met als doel het aanscherpen van de begrotingsregels en het verbreden van de economische surveillance door ook macro-economische onevenwichtigheden te gaan monitoren.
  - ⇒ Ten tijde van de invoering van het *Six-Pack* zaten 23 van de 27 lidstaten in de BTP.
  - ⇒ Financiële sancties kunnen worden opgelegd door de Raad op basis van een aanbeveling van de Europese Commissie, behalve als een gekwalificeerde meerderheid tegen stemt. Sancties worden mogelijk als lidstaten in de BTP niet voldoen aan de landspecifieke aanbevelingen om de buitensporige tekorten af te bouwen.
  - ⇒ Introductie van een schuldbenchmark binnen de correctieve arm: als een lidstaat een schuldratio heeft boven de 60% bbp, wordt deze in een BTP geplaatst (ook als de lidstaat een begrotingstekort onder de 3% bbp heeft), nadat rekening is gehouden met relevante factoren zoals het 1/20<sup>e</sup> schuldafbouwpad en de impact van de conjunctuurcyclus.
  - ⇒ Invoering van een uitgavenregel binnen de preventieve arm om lidstaten richting hun MTO te laten bewegen. Om deze regel te handhaven worden afwijkingen gekwantificeerd en kunnen deze leiden tot financiële sancties. Als begrotingen van lidstaten niet voldoen aan de voorschriften van de preventieve arm, kan lidstaten worden gevraagd om nieuwe begrotingen.
  - ⇒ Introductie van de macro-economische onevenwichtigheidsprocedure (MEOP): binnen de preventieve en correctieve arm kunnen de Commissie en de Raad preventieve aanbevelingen doen. Hiertoe wordt een vroegtijdig waarschuwingssysteem ingericht door middel van een 'scorebord'. Als ernstige onevenwichtigheden worden geconstateerd kan een procedure worden gestart, waarna een lidstaat een actieplan moet opstellen.
- *Introductie van het Europees Semester*<sup>6</sup>
  - ⇒ Doel: het begrotings- en economisch beleid van de lidstaten van de EU en de eurozone *ex-ante* laten coördineren in lijn met het SGP.
  - ⇒ Belangrijkste momenten in het Semester zijn (zie ook bijlage 2, box 3):
    - De indiening van de stabiliteits-, convergentie- en hervormingsprogramma's door lidstaten bij de Commissie in april.
    - Lidstaten krijgen in juni/juli landspecifieke aanbevelingen van de Raad, om mee te nemen in de conceptbegrotingen van de lidstaten voor het volgende jaar.
- *Oprichting van de Europese Faciliteit voor Financiële Stabiliteit (EFSF)*
  - ⇒ Doel: noodfonds om de financiële stabiliteit in de eurozone te bewaken ten tijde van de eurocrisis.
  - ⇒ Inzet van het noodfonds geschiedt als een lidstaat niet meer kan lenen op de kapitaalmarkt. Leningen worden verstrekt onder strikte voorwaarden (t.a.v. hervormingen en bezuinigingen) van de Europese Commissie, de ECB en het Internationaal Monetair Fonds (IMF).

<sup>5</sup> European Commission (2011). EU Economic governance "Six-Pack" enters into force. Memo/11/898.

<sup>6</sup> European Commission (2011). European semester: a new architecture for the new EU Economic governance – Q&A. MEMO/11/14.

- ⇒ Financiering van het EFSF geschiedt door tegen lage rentes geld te lenen op de kapitaalmarkt, waarbij de eurozone-lidstaten garant staan voor € 440 miljard, het IMF voor € 250 miljard en de Europese Commissie voor € 60 miljard.
- ⇒ Lidstaten fungeren als aandeelhouder met de ministers van Financiën als directie.
- ⇒ Ierland, Portugal en Griekenland hebben gebruik gemaakt van het EFSF.

## 2012

- *Oprichting van de Europese Bankenunie*
  - ⇒ Doel: voorwaarden scheppen voor uniforme toepassing van de bankregels van de EU in de deelnemende lidstaten. De bankenunie tracht het Europese bankwezen transparanter (door gemeenschappelijke regels en administratieve normen), uniformer (door nationale en grensoverschrijdende bankactiviteiten op gelijke wijze te behandelen en door de financiële gezondheid van banken los te koppelen van de landen waar ze zijn gevestigd) en veiliger (door vroegtijdige interventie en, indien nodig, afwikkeling) te maken.
  - ⇒ De bankenunie heeft twee pijlers:
    - Het Gemeenschappelijk Toezichtsmechanisme (het *Single Supervisory Mechanism*, ofwel SSM), bestaande uit de ECB en de nationale toezichthouders.
    - Het Gemeenschappelijk Afwikkelingsmechanisme (het *Single Resolution Mechanism*, ofwel SRM). In het SRM geldt dat bij afwikkeling van failliete banken verliezen en kosten zoveel mogelijk worden gedragen door private partijen. Het Gemeenschappelijk Afwikkelingsfonds (het *Single Resolution Fund*, ofwel SRF), dat door de banken zelf wordt gevuld met € 55 miljard in de periode 2016-2023, is beschikbaar om financiële injecties te kunnen doen om kritieke functies van een bank te continueren.
- *Oprichting Europees Stabiliteitsmechanisme (ESM)*
  - ⇒ Doel: een permanente achtervang creëren voor eurozone-lidstaten die niet langer geld kunnen lenen op de kapitaalmarkt. Daarmee wordt een bijdrage geleverd aan de financiële stabiliteit in de eurozone.
  - ⇒ Het noodfonds EFSF is sinds 2013 ondergebracht bij het ESM. Het EFSF handelt alleen lopende leningen af (looptijd 15-30 jaar).
  - ⇒ Het ESM kan, inclusief het EFSF, maximaal € 700 miljard uitlenen. Het ESM leent geld op de kapitaalmarkt, lidstaten hebben € 80 miljard aan kapitaal beschikbaar gesteld aan het ESM, eurolanden staan garant voor € 420 miljard, het IMF voor € 250 miljard.
  - ⇒ Leningen worden verstrekt onder strikte voorwaarden.
  - ⇒ In 2013 is besloten om in het ESM maximaal € 60 miljard te reserveren voor directe bankensteun in de eurozone. Hier zijn strikte voorwaarden aan verbonden. Dit is een tweede stap in de vorming van een bankenunie.

## 2013

- *Introductie van het begrotingspact (fiscal compact)*<sup>7</sup>
  - ⇒ Doel: het pact, onderdeel van het Verdrag inzake Stabiliteit, Coördinatie en Bestuur in de EMU (VSCB), schrijft gedetailleerde regels voor het opstellen van nationale begrotingen voor, om zo naleving van de Europese begrotingsregels te bevorderen.
  - ⇒ Het streven naar een structureel begrotingsevenwicht op middellange termijn dient door lidstaten in nationale wetgeving te worden verankerd.
  - ⇒ Lidstaten dienen een middellangetermijndoelstelling voor het structurele saldo (MTO) vast te leggen om ervoor te zorgen dat de overheidsschuld in een bevredigend tempo

<sup>7</sup> Verdrag inzake stabiliteit, coördinatie en bestuur in de Economische en Monetaire Unie, Brussel 2012, Trb. 2012, 51.

de grenswaarde van 60% van het bbp benadert of niet overschrijdt. Dit heeft tot doel het begrotingsbeleid minder procyclisch te maken.

⇒ Er mag alleen van de MTO worden afgeweken in uitzonderlijke omstandigheden.

▪ *Invoering van het Two-Pack binnen het SGP*<sup>8</sup>

⇒ Het *Two-Pack* bestaat uit twee verordeningen met als doel de economische integratie en convergentie verder te versterken in de lidstaten, zodat de economische pijler van de EMU verder wordt versterkt.

⇒ Gegeven de potentieel hoge mate van spillovers tussen lidstaten (beleid in de ene lidstaat heeft effect op de economieën van andere lidstaten) binnen de eurozone is sterker begrotingstoezicht benodigd dan is vastgelegd in het *Six-Pack*. Het *Two-Pack* is dan ook gericht op versterking van de coördinatie tussen lidstaten.

⇒ De eerste verordening van het *Two-Pack* ziet toe op de versterking van het economische en budgettaire toezicht van lidstaten in de eurozone die ernstige moeilijkheden ondervinden of dreigen te ondervinden ten aanzien van hun financiële stabiliteit.<sup>9</sup>

⇒ De tweede verordening van het *Two-Pack* betreft gemeenschappelijke voorschriften voor het monitoren en beoordelen van ontwerp-begrotingsplannen en voor het garanderen van de correctie van buitensporige tekorten van de lidstaten van de eurozone.<sup>10</sup>

⇒ Het *Two-Pack* voegt verder een najaarscyclus toe aan het Europees Semester voor lidstaten van de eurozone. De Europese Commissie zal uiterlijk op 30 november een analyse maken en advies uitbrengen over de ontwerp-begrotingen. Bij tekortkomingen wordt lidstaten gevraagd een herzien plan in te dienen. Voor de eurozone als geheel zal de Commissie een uitgebreide beoordeling van de budgettaire vooruitzichten voor het komende jaar bekendmaken.

⇒ Het *Two-Pack* tracht de deugdelijkheid van de nationale begrotingsprocedures te vergroten door de lidstaten ertoe te verplichten hun ontwerp-begrotingen op onafhankelijke macro-economische prognoses te baseren en ervoor te zorgen dat er op nationaal niveau onafhankelijke instanties (onafhankelijke begrotingsautoriteiten) zijn die controleren of de nationale begrotingsregels worden nageleefd. Het *Two-Pack* bevat voorschriften en een taakomschrijving voor de onafhankelijke nationale instanties.

## 2015

▪ *Actieplan Kapitaalmarktunie*

⇒ Doel: de groeipotentie van Europa versterken door financieringsbronnen voor Europese ondernemingen en langetermijninvesteringsprojecten te versterken en te diversifiëren.

⇒ Het actieplan kent zes prioritaire thema's: i) het financieren van innovatie, start-ups en het midden- en kleinbedrijf (mkb), ii) het verbeteren van toegang tot kapitaalmarktfinanciering, iii) het bevorderen van langetermijninvesteringen in duurzame en infrastructurele projecten, iv) het stimuleren van retail- en institutionele investeringen, v) vergroting van financieringscapaciteit van banken en vi) het faciliteren van grensoverschrijdende investeringen.

⇒ Een aantal maatregelen is reeds in werking getreden, de Europese kapitaalmarkt is echter nog niet voltooid.

<sup>8</sup> Europese Commissie (2013). Het "twopack" treedt in werking: hiermee wordt, voor de eurozone, de cyclus van het begrotingstoezicht afgerond en de economische governance verder versterkt. MEMO/13/457.

<sup>9</sup> Verordening (EU) 472/2013 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de versterking van het economische en budgettaire toezicht op lidstaten in de eurozone die ernstige moeilijkheden ondervinden of dreigen te ondervinden ten aanzien van hun financiële stabiliteit. Pb EU 2013, L 140/1.

<sup>10</sup> Verordening (EU) 473/2013 van het Europees Parlement en de Raad betreffende gemeenschappelijke voorschriften voor het monitoren en beoordelen van ontwerp-begrotingsplannen en voor het garanderen van de correctie van buitensporige tekorten van de lidstaten van de eurozone. Pb EU 2013, L 140/11.

- *Mededeling over het optimaal benutten van de flexibiliteit binnen de bestaande regels van het SGP<sup>11</sup>*
  - ⇒ Doel: ter versterking van een groeivriendelijker begrotingsbeleid en daarmee de band tussen investeringen, structurele hervormingen en begrotingsdiscipline brengt de Commissie richtsnoeren uit over het optimale gebruik van de in de bestaande regels van het SGP ingebouwde flexibiliteit, zonder deze regels te veranderen.
  - ⇒ Het SGP voorziet bewust in flexibiliteit in de wijze waarop de regels moeten worden toegepast, zowel in de tijd als van land tot land. De flexibiliteit varieert naar gelang een lidstaat onder het preventieve dan wel het corrigerende deel van het SGP valt.

## 2020

- *Start van de evaluatie van het EU Economic Governance Framework*
  - ⇒ Evaluatie ziet op het SGP, het Europese Semester en de MEOP.
  - ⇒ Naar aanleiding van de coronacrisis is de evaluatie opgeschort.
  
- *Europese steun- en herstelmaatregelen in reactie op de coronacrisis*
  - ⇒ Activering van de algemene ontsnappingsclausule (*general escape clause*, ofwel GEC) van het SGP, die lidstaten de ruimte biedt voor het voeren van een expansief begrotingsbeleid tijdens de coronacrisis.
  - ⇒ Het van toepassing verklaren van de bepaling inzake buitengewone gebeurtenissen van het SGP, waarmee het begrotingseffect van maatregelen die zijn genomen als reactie op de Covid-19 pandemie buiten beschouwing worden gelaten in de beoordeling van de naleving van het SGP.
  - ⇒ Met een steunpakket, *NextGenerationEU*, van ruim € 800 miljard helpt de EU lidstaten bij het herstel van de economie en samenleving. Hiertoe behoort ook de *Recovery and Resilience Facility* (RRF) van € 723,8 miljard.
  - ⇒ De Europese Centrale Bank (ECB) is naar aanleiding van de pandemie het *Pandemic Emergency Purchase Programme* (PEPP) gestart ter waarde van € 1850 miljard. Daarmee worden obligaties van lidstaten en bedrijven aangekocht. Op die manier wordt het aanbod van geld in de markt vergroot, met een daling van de rente als gevolg. Dat leidt ertoe dat leningen voor overheden, bedrijven en consumenten goedkoper worden en de economie wordt gestimuleerd.
  - ⇒ Met het SURE-instrument kunnen lidstaten overheidsuitgaven bekostigen die nodig zijn om werkgelegenheid te behouden. Het instrument heeft 19 lidstaten van financiële steun voorzien ter waarde van € 90 miljard.
  - ⇒ Het ESM heeft lidstaten € 240 miljard aan leningen beschikbaar gesteld voor '*Pandemic Crisis Support*'. Dit betreft een kredietlijn om zorgkosten en daaraan gerelateerde kosten als gevolg van corona te financieren, tegen lage rentelasten. Lidstaten hebben geen gebruik gemaakt van het instrument, mede omdat de lidstaten zelf tegen lage kosten leningen in de markt konden uitzetten.
  - ⇒ De Europese Investeringsbank (EIB) biedt garanties (maximaal € 25 miljard) uit het *European Guarantee Fund* (EGF) om financiële instellingen te stimuleren geld te lenen aan bedrijven die gevolgen ondervinden van de coronacrisis, met als doel € 200 miljard te mobiliseren in de markt.
  
- *Nieuw actieplan Kapitaalmarktunie*
  - ⇒ Drie doelen:
    - De economie herstellen door te zorgen dat Europese bedrijven betere toegang krijgen tot financiering.
    - Zorgen voor meer veiligheid voor mensen om in de hele EU te sparen en te beleggen voor de langere termijn.

<sup>11</sup> Europese Commissie (2015), Optimaal benutten van de flexibiliteit binnen de bestaande regels van het Stabiliteits- en groeipact, COM(2015) 12 final.

- Nationale kapitaalmarkten samenvoegen tot een echte interne markt.
- ⇒ De Europese Commissie heeft 16 maatregelen geformuleerd om deze doelen te bereiken. De acties worden komende jaren verder uitgewerkt.

## 2021

- *Hervatting van de evaluatie van het EU Economic Governance Framework*
  - ⇒ Evaluatie ziet op het SGP, het Europees Semester en de MEOP.
- *Voorstel tot wijziging van het ESM-verdrag*
  - ⇒ Stap in de vervolmaking van de bankenunie: als het SRF uitgeput raakt is een gemeenschappelijke achtervang (common backstop) benodigd. De gemeenschappelijke achtervang van het SRM wordt ondergebracht bij het ESM. Daarmee krijgt het ESM, als laatste redmiddel (als het SRF uitgeput raakt), een permanente kredietlijn met de Gemeenschappelijke Afwikkelingsraad (*Single Resolution Board*, SRB).
  - ⇒ Versterking van de rol van het ESM bij het verstrekken van financiële stabiliteitssteun.
  - ⇒ Toegangs criteria tot de preventieve kredietlijnen voor lidstaten verduidelijken en aanscherpen om de effectiviteit te vergroten (maximale begrotingstekort van 3% bbp en maximale staatsschuld van 60% bbp en eis dat geen sprake is van buitensporige onevenwichtigheden).
  - ⇒ Versterking van het raamwerk voor herstructurering van publieke schulden. Onder meer wordt het principe dat het ESM alleen leent aan lidstaten met een houdbare overheidsschuld expliciet in verdrag neergelegd.
  - ⇒ Het verdrag wordt momenteel geratificeerd door de nationale parlementen in de eurolidstaten.

## N.n.b.

- *Europees depositogarantiestelsel (EDIS)*
  - ⇒ Doel: als sluitstuk, een derde pijler toevoegen aan de bankenunie door instelling van een Europees depositogarantiestelsel. Beoogd wordt een stap te zetten in de richting van een hechtere EMU door de risico's voor de financiële stabiliteit verder te beperken door een Europees stelsel te creëren dat los staat van nationale overheden, zodat burgers kan worden gegarandeerd dat de veiligheid van hun deposito's niet afhankelijk is van de geografische locatie ervan, en gezonde banken niet door hun plaats van vestiging worden gestraft.
  - ⇒ Lidstaten kennen reeds nationale depositogarantiestelsels. Omdat deze kwetsbaar zijn voor grote plaatselijke schokken, dient een Europees stelsel het weerstandsvermogen van de bankenunie tegen toekomstige crises te vergroten.
  - ⇒ Een eerste voorstel voor instelling van een dergelijk stelsel is in 2015 besproken in de Raad.<sup>12</sup>
  - ⇒ In 2021 is in een Eurotop door de leiders van de eurolidstaten uitgesproken dat ze vastbesloten zijn de bankenunie te voltooien. Daartoe is de Eurogroep gevraagd om met een stappenplan te komen.

<sup>12</sup> Voorstel van de Commissie voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EU) 806/2014 met het oog op de instelling van een Europees depositoverzekeringstelsel, COM(2015) 586 final.